

Kupasan dan Ulasan

Perjumpaan Untuk Menghalalkan Hasil *Lottery*

Beberapa orang ulama dari seluruh persekutuan Tanah Melayu, termasuk mufti-mufti telah dijemput oleh Jabatan Perdana Menteri Persekutuan Tanah Melayu untuk memberi pendapat-pendapatnya mengenai wang hasil *lottery* masyarakat – adakah wang *lottery* yang tersimpan itu boleh digunakan kerana membina masjid, surau, madrasah dan sebagainya mengenai perkara-perkara yang bersabit dengan umat Islam. Perjumpaan itu bukannya sebagai majlis muzakarah tetapi hanya alim ulama yang dijemput itu diminta memberi pendapat masing-masing di dalam persoalan yang tersebut. Perjumpaan itu tidak mengambil sesuatu keputusan.

(Oleh Edrus)

Alim ulama yang dijemput itu, dari Johor ialah al-Sayyid Tahir al-Haddad (bukan mufti Johor bahkan harus orang baharu yang datang di Johor bagi mengantikan mufti Johor), Datuk Abdul Jalil Hasan pemangku mufti Johor, mufti Melaka, mufti Selangor, Haji As'aya mufti Perak, Ustaz Abu Bakar (Perak), mufti Pahang, mufti Terengganu, mufti Pulau Pinang dan Seberang Perai, Haji Ahmad Fuad, al-Syeikh Husin Rafik (dari Pulau Pinang dan Seberang Perai), al Syeikh Mahmud, dan al-Syeikh Abdul Halim dari Kedah (mufti Kedah tidak hadir), mufti Perlis dan Haji Nik Mahmud Salih dari Kelantan (mufti Kelantan tidak Hadir). Dr Abdul Rauf dan Ustaz Naqiuddin Kandil ada hadir bersama-sama.

Yang mula-mula mengambil bahagian bercakap di dalam urusan ini ialah Haji Nik Muhammad Salih dari Kelantan. sebagaimana diketahui perdiriannya, ia dengan panjang lebar

telah mengulas hal-hal yang mengenai adakah *lottery* itu termasuk di dalam maysir yang diharamkan tuhan. Ia berpendapat bahawa itu adalah menerbitkan perbalahan di antara dua pihak sedang *lottery* itu tidak menerbitkan perbalahan dan kerana itu *lottery* tidaklah termasuk di dalam maysir dan kerana itu boleh mengadakan dan menjalankan *lottery* serta wang-wang daripada hasilnya boleh digunakan kerana maslahah ummah – erti kerana maslahah-maslahah umat Islam. Ia dengan panjang lebar telah mengulas perkara ini serta perkara-perkara yang menyebabkan timbulnya sebab-sebab turun ayat mengharamkan maysir itu.

Kemudian al-Sayyid Tahir al-Haddad bangun bercakap ia membawa kitab satu beg besar untuk memberi hujah-hujahnya. Ia menyatakan bahawa *lottery* itu haram, mengadakan, membeli, menjual dan menerima hasil *lottery* adalah haram.

Dengan tegas ia menyatakan bahawa barang siapa menghalalkannya maka orang itu kafir, kerana tuhan telah mengharamkannya di dalam al-Qur'an. Adapun mengenai wang *lottery* itu maka kerana tidak dapat dipulangkan dan kerana telah jadi putus milik, sifatnya sudah berubah seperti juga barang-barang rampasan atau barang-barang curi yang telah putus daripada tuannya maka boleh di masukkan ke dalam Baitulmal kerana haram membinasakan barang-barang itu. Dengan itu maka harta-harta tadi boleh digunakan kerana maslahah ummah seperti membina masjid, surau dan sebagainya.

Tuan Haji Ahmad Puad pula membawa hujah-hujah itu dan membawa lagi beberapa keterangan dan akhirnya mengambil kesimpulan bahawa wang yang terhimpun daripada wang *lottery* kebijakan masyarakat itu adalah harus digunakan bahkan kalau diselidiki lebih mendalam maka boleh dijadikan wajib menggunakannya.

al-Syeikh Mahmud Kedah pula membawa beberapa falsafah mengenai dengan perkara wang *lottery* ini. Beliau mengasaskan untuk memberi hukum itu kepada orang-orang awam bolehlah diberi jalan bagi golongan tingkah yang ketiga kerana kepada golongan tingkah yang pertama, orang-orang yang kuat takwanya, tidaklah dapat dimasukkan ke mari.

al-Syeikh Mahmud banyak membawa tamsil-tamsil iaitu jika wang itu boleh digunakan kerana membuat jambatan, kerana membuat hospital dan seumpamanya maka mengapa pula tidak boleh digunakan kerana maslahah-maslahah agama akhirnya beliau memberi pendapatnya bahawa harus menggunakan wang hasil *lottery* itu kepada kebijakan-kebijakan agama.

al-Syeikh Husin Rafik pula menyokong kuat pendapat Tuan Haji Ahmad Fuad dan bersetuju bahawa wang

itu harus digunakan kerana maslahah umat Islam. sambil menyatakan juga bagaimana keadaan madrasah beliau sebelum menerima bantuan tersebut.

al-Syeikh Abdul Halim dari Kedah pula membawa dan mengulas perihal ini dari segi masyarakat. Dengan bersemangat ia membentangkan keadaan dan kesusahan masyarakat di kampung, masjid-masjid hampir roboh, madrasah-madrasah hampir roboh juga, sedang gereja-gereja di sana sini tersergam dengan megahnya, sambil membawa keadaan di Petaling Jaya di dalam mana beberapa banyak gereja berdiri sedang masjid sebuah hendak didirikan hingga sekarang belum dapat berdiri. Melihat kepada keadaan-keadaan itu, menurut katanya, maka ia menyokong pendapat harus menggunakan wang hasil *lottery* itu bahkan tidak setakat itu sahaja wajib mengambilnya.

Mufti Perak, Tuan Haji As'aya, memberi pendapat bahawa wang yang tidak di harap mengembalikan kepada yang punya itu tidak boleh lebih dahulu digunakan atau dimasukkan kepada Baitulmal melainkan lebih dahulu diisyiharkan kepada am. Sesudah tidak ada tuntutan atasnya baharu boleh dimasukkan kepada Baitulmal dan baharu boleh digunakan. Kerana ini belum berjalan atau dijalankan maka tidak harus menggunakan wang *lottery* itu masa ini.

Tuan mufti Selangor, sebagai seorang tua dengan tegas menyatakan bahawa bagi dirinya tidaklah mustahak membongkar nas-nas di dalam perkara ini. Ia hanya memberi ingat bahawa barang yang asalnya haram maka akhirnya haram juga, Janganlah cuba hendak mencari-cari alasan untuk menghalalkan barang yang haram pada mulanya kemudian dijadikan halal, kerana tidakkah pokok yang haram akan berubah dengan buah yang haram. Ia mengharap bahawa

janganlah ia dimasukkan ke dalam golongan ini dan ia dengan tegas menyatakan bahawa yang haram asalnya adalah haram akhirnya.

Pendapat ini disokong oleh Tuan mufti Melaka. seorang ulama lagi, Tuan Haji Abdul Rahman menyokong pendapat ini tetapi bersetuju pula kepada pendapat yang menghalalkan barang yang haram itu kerana telah bercampur dengan yang halal.

Mufti Perlis dan mufti Pahang berpendapat bahawa harus menggunakan wang hasil *lottery* itu kerana membina masjid, madrasah dan seumpamanya.

Datuk Abdul Jalil Hasan, pemangku mufti Johor bercakap panjang mengenai dengan wang hasil *lottery* itu. Ia menyatakan haram mengadakan, menerima dan menjalankan *lottery* tetapi ia menghalalkan hasil yang didapat daripada *lottery* itu dengan alasan-alasan kerana putus milik, qiyas kepada barang curi dan lain-lainnya yang menjadikan sama juga wang itu daripada hasil arak dan babi yang termasuk ke dalam Baitulmal dan boleh digunakan kerana membina masjid dan seumpamanya itu iaitu ke atas maslahah ummat.

Ustaz Naqiuin Kandil dari Kolej Islam menyatakan bahawa ia tidak dapat menentukan dengan tepatnya apakah *lottery* itu termasuk ke dalam erti maysir sebab di dalam maysir itu ada orang-orang yang akan kalah dan akan menang sedang wang yang didapat adalah di tangan kerajaan yang boleh disifatkan sebagai cukai hasil kerajaan.

Di dalam *lottery*, menurut pendapatnya ada tiga golongan yang terkena jika yang mengadakan perseorangan atau golongan tetapi yang mengadakan kerajaan yang menggunakan pula wang itu untuk faedah umum maka jadinya ada dua golongan yang berkait sedang golongan yang ketiga, kerajaan, adalah

mengambil hasil itu sebagai cukai dan kerana itu wangnya harus digunakan untuk maslahah am iaitu mendirikan masjid dan seumpamanya.

Dr Abdul Rauf pula memberi pendapat bahawa ada hukum-hukum agama. Yang tepat hukumnya tidak boleh diubah seperti zina tetapi ada pula hukum-hukum itu boleh berubah dengan berubah tempat dan keadaan – dengan memberi misal adanya *Kul Qadim* dan ada *Kul Jadid* pada mazhab al-Imam al- Shāfi‘ī. Kerana itu dalam mendatangkan hukum maka patut pula dipandang kepada keadaan tempat masing-masing.

Mufti Terengganu pula menegaskan bahawa *lottery* haram, sebagaimana difatwakan beliau. Sesiapa yang menghalalkan *lottery* adalah kafir. Tetapi wang hasil *lottery* itu adalah jadi halal sebagai barang yang putus milik. Pendapat beliau ini hampir-hampir sesuai dengan pendapat dari pihak Johor.

Pemandangan Saya

Persidangan ini tidak memberi sesuatu keputusan. persidangan itu berjalan sehari suntuk. Tidak diketahui apakah tujuan mengadakan majlis itu – adakah ia sengaja untuk mempengaruhi Majlis Raja-raja Melayu untuk menetapkan hukum wang hasil *lottery* itu tidaklah diketahui. Mungkin juga majlis itu hanya sekadar mengukur pendapat alim ulama sahaja supaya jadi pertimbangan.

Kebaikan daripada pendapat-pendapat yang mengharuskan menggunakan wang hasil *lottery* yang disimpan wangnya di dalam lembaga *lottery* (*Lottery Board*) berkeliling kepada masalah : bahawa wang yang terhimpun di dalam lembaga *lottery* itu adalah wang yang telah termasuk ke dalam Baitulmal ertinya hasil daripada wang yang putus asa daripada

mengembalikan kepada yang punya milik sebagaimana mauḍū'

yang dikehendaki mereka membahas di dalamnya.

Di sana tidak sekali-kali diselidiki perkara-perkara

tentang cara mana *lottery* itu dijalankan: apakah ia

sebagai barang atau harta yang putus milik dengan adanya

lottery yang terus berjalan dan perjalanan *lottery*

itu tiap-tiap bulan tidak mendapat bantahan daripada mufti-mufti

atau daripada Majlis Raja-raja Melayu, sekiranya majlis

itu mas'ul di dalam perkara mengenai Islam?

Adakah boleh dipandang telah putus milik dan putus

harapan mengembalikan wang itu pada hal tiap-tiap bulan

maksiat itu terus dengan sengaja dijalankan? Pada hal

mufti-mufti telahpun memberi fatwanya bahawa *lottery* itu

haram? Ini tidak dibahas.

Adakah wang yang tersimpan di dalam *Lottery Board* itu

termasuk ke dalam Baitulmal! Jika ia daripada baitul

mal atau treasury maka mengapa kerajaan kalau berhajat

kepada wang itu meminta kepada board itu? Apakah peminta-peminta

kerajaan membuat masjid itu meminta wang kepada *treasury*

atau kepada *Lottery Board*? Apakah wang yang di dalam *Lottery*

Board itu ada bercampur dengan wang hasil mahsul

kerajaan yang lain? Persoalan itu juga tidak

dikaji oleh ulama-ulama itu.

Siri Sejarah hidup Nabi Muhammad

ṣallā Allāhu alayhi wa ālihi wa sallam

disusun oleh

Edrus

Buku ini disusun dipersesuaikan dengan sukanan pelajaran

Sejarah Islam untuk pelajaran agama di sekolah kebangsaan

di Persekutuan Tanah Melayu berpenggal-penggal : 1.Hasyim bin Abdul Manaf, 2. Abdul

Muṭṭalib, Nenda Nabi, 3. Abdullah dan Aminah – Ayah Bonda Nabi, 4. Hari Diperanakkan, 5.

Halimatul Sa'adiah, 6. Yatim Piatu 7. Berkahwin Dengan Siti Khadijah, 8. Menerima Wahyu.

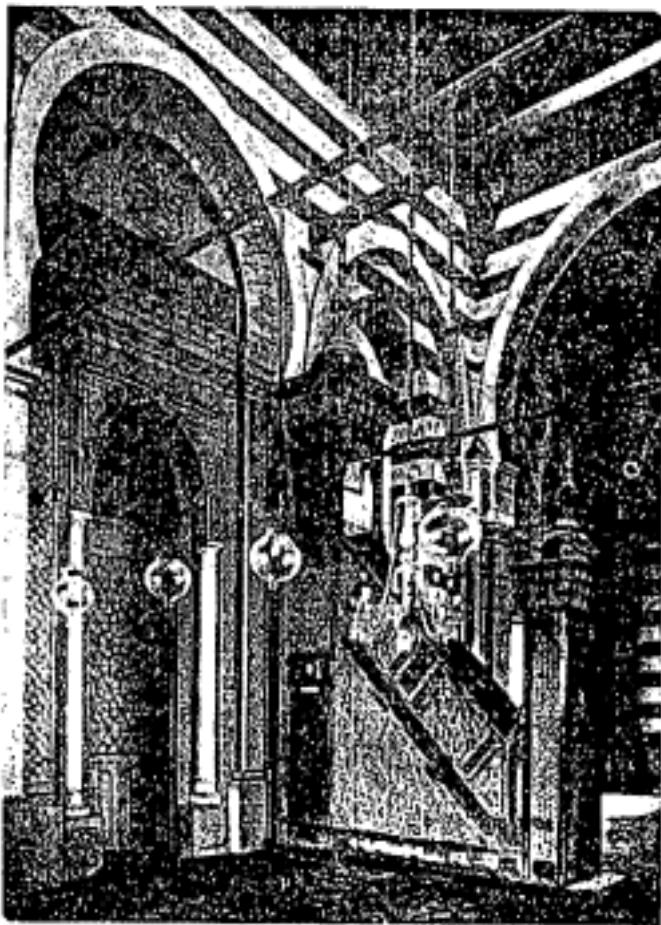
Buku ini mengandungi 24 buah. Sambungan akan segera diterbitkan oleh Qalam

Singapura. Harganya 30 sen senaskhah. Belanja mengirim 10 sen.

Pesanlah kepada penerbitnya :

Qalam, Singapura.

Suatu pemandangan yang indah dalam sebuah masjid yang telah didirikan daripada hasil khairat umat Islam.

Juga di sana tidak dikaji adakah diharuskan untuk menggunakan wang yang terbit daripada perbuatan yang batil untuk membina masjid tempat menyembah Tuhan? Itu juga tidak dibahaskan.

Ada sebahagian tuduhan-tuduhan ditujukan kepada umat Islam bahawa dengan adanya cita-cita yang baik itu telah menimbulkan perselisihan di kampung-kampung seperti yang disebut oleh al-Shaykh Abdul Halim. Di dalam hal ini patutlah diketahui bahawa semenjak masjid-masjid itu dibina dengan taqwa tidak pernah ada perpecahan umat di kampung-kampung masing-masing patuh sembahyang di dalam masjid yang dibina mereka sekali pun masjid itu buruk tetapi

sesudah masjid dibangunkan daripada wang hasil *lottery* maka terbitlah perpecahan (fitnah) di kampung-kampung. Maka terbit daripada itu tidak pula alim ulama itu memberi pemandangan adakah masjid yang terbit fitnah daripadanya termasuk masjid Dirar yang diperintahkan Tuhan kepada nabi Muhammad supaya dirobohkan?

Saya berharap, sama seperti harapan mufti Selangor bahawa di dalam perkara membuat hukum hendaklah jangan dicuba-cuba membuat dalih dan mencari-cari jalan untuk mengelakkan daripada hukum yang telah tetap adanya itu. Hal ini terutamanya atas perkara yang mengenai perkara membina masjid tempat menyembah Tuhan!

Umat Islam mengerti dan faham, umat Islam tahu bahawa apa yang terdiri di belakang adanya cita-cita menegakkan masjid daripada wang yang batil itu. Umat Islam wajib ingat bahasa dasar agama bukannya hanya bergantung kepada materi (kebendaan) tetapi agama hendaklah diutamakan kepada taqwa. Kerana itu jaga-jagalah! Ingatlah masing-masing kita akan ditanya tentang ini di hadapan Tuhan nanti. Hubaya-hubaya tegakkanlah kalimah Tuhan dengan terus terang dan tidak berdalih-dalih.

Sekurang-kurangnya, di dalam soal ini timbulkanlah perasaan di dalam hati kita : Apakah kita tidak malu kita mendirikan masjid kita daripada wang *lottery*? Apakah kita tahu bahawa umat Kristian menolak mendirikan gerejanya (tempat ibadat mereka) daripada wang *lottery*? Apakah selama masa yang lalu masjid-masjid kita yang besar-besar dan megah-megah itu tidak terdiri dengan wang taqwa? Insaflah!